

Uchwała Nr V/26/19
Rady Gminy Wąwolnica
z dnia 7 lutego 2019 r.

w sprawie zmiany uchwały Nr XX/125/16 z dnia 28 grudnia 2016 roku Rady Gminy Wąwolnica w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994) oraz w związku art.16b ust.1ust.2, art.17 ust.1 pkt.1 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz.1508 ze zm.) Rada Gminy Wąwolnica uchwała, co następuje:

§1. W Uchwale Nr XX/125/16 z dnia 28 grudnia 2016 roku Rady Gminy Wąwolnica w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022 załącznik otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wąwolnica.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy Wąwolnica

EŻyburu
Ewa Żybura

Uzasadnienie do uchwały

Nr V/26/19
Rady Gminy Wąwolnica
z dnia 7 lutego 2019 r.

**w sprawie zmiany uchwały Nr XX/125/16 z dnia 28 grudnia 2016 roku Rady Gminy
Wąwolnica w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022**

Zgodnie z art. 16 b ust.3 lit. c ustawy o pomocy społecznej w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powinny zostać określone ramy finansowe strategii, prognozę zmian, liczbowych rezultatów wskaźników realizacji celów oraz podmiotów odpowiedzialnych za realizację planowanych działań.

W związku z powyższym konieczne jest uzupełnienie dokumentu programowego w zakresie przedstawionym powyżej. Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

**Przewodnicząca
Rady Gminy Wąwolnica**

E. Żybura
Ewa Żybura

Załącznik do uchwały
Nr V/26/19
Rady Gminy Wąwolnica
z 7 lutego 2019 r.

Gminna Strategia
Rozwiązywania Problemów
Społecznych w
Gminie Wąwolnica
na lata 2016-2022

Wąwolnica 2016

SPIS TREŚCI

I	WSTĘP	4
1.	Ustawowe zadania samorządu gminnego z ustawy o pomocy społecznej.....	6
2.	Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	7
3.	Zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi Unii Europejskiej	7
1)	Europa 2020	8
2)	Europejska strategia w sprawie niepełnosprawności 2010-2020: Odnowione zobowiązanie do budowania Europy bez barier	9
3)	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego	10
4)	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (POWER).....	10
4.	Strategiczne dokumenty krajowe	10
5.	Dokumenty strategiczne województwa lubelskiego	11
6.	Akty prawne stanowiące podstawę działań strategicznych.....	13
II	SPOŁECZNO-GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA STRATEGII	
1.	CHARAKTERYSTYKA GMINY WĄWOLNICA -DIAGNOZA.....	14
2.	CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	14
III	ANALIZA SWOT	16
IV	WIZJA GSRPS	16
V	MISJA GSRPS	17
VI	CEL GŁÓWNY I CELE STRATEGICZNE GSRPS	
1.	CEL GŁÓWNY	17
2.	CELE STRATEGICZNE	18
VII	WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJA STRATEGII	20
VIII	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW.....	20
IX	FINANSOWANIE.....	20
X	PROCEDURA ZMIANY STRATEGII	21
XI	ZAKOŃCZENIE	21
XII	SPIS TABEL.....	22

WSTĘP

W warunkach demokracji i samorządności kształtowanie rzeczywistości lokalnej jest sprawą wszystkich mieszkańców danego terenu. Problemy społeczne dotyczą w równym stopniu całej lokalnej społeczności, więc proces ich identyfikowania, rozwiązywania i oceny efektów nie może przebiegać bez udziału i aktywności tejże społeczności. Jednocześnie należy pamiętać o tych, którzy z różnych - indywidualnych lub społecznych - przyczyn nie są w stanie samodzielnie zadbać o swój los; wszyscy jesteśmy odpowiedzialni za zapewnienie im godnego poziomu życia i zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Rolą władz samorządowych jest wspieranie aktywności mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społecznych przy wykorzystaniu potencjału instytucji i organizacji oraz zawieranie partnerstw na rzecz szeroko rozumianego rozwoju.

Obowiązek opracowania niniejszego dokumentu wynika z art. 17 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.),

UWARUNKOWANIA PRAWNO-SYSTEMOWE

Ustawowe zadania samorządu gminnego z ustawy o pomocy społecznej

Do podstawowych zadań gminy z zakresu pomocy społecznej należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej.
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 2) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
  - 3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
  - 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
  - 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
  - 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości

uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;

- 7) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 8) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 9) praca socjalna;
- 10) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 11) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 12) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

- 21) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 22) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 23) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 24) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 25) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.
- 27) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 28) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną;
- 29) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 30) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 31) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 32) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 33) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

1. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Zadania gminy obejmujące zakres pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie określone zostały między innymi w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).

Do zadań gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Uchwalenie Strategii umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2014-2020.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wąwolnica na lata 2016-2022 jest spójna z dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej, przygotowanymi na poziomie europejskim, wojewódzkim i powiatowym.

3. Zgodność z dokumentami strategicznymi i programowymi Unii Europejskiej

1) EUROPA 2020

Europa 2020 jest strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Nowe wyzwania, takie jak światowy kryzys finansowy, zmusiły Europę do redefinicji zarówno celów, jak i instrumentów wspierających rozwój gospodarczy.

Strategia Europa 2020 ogniskuje się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:

1. *Rozwój inteligentny* (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
2. *Rozwój zrównowazon* (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej).
3. *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu* (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).

Dla realizacji priorytetów i celów przygotowano siedem inicjatyw flagowych

(projektów przewodnich), z czego kluczowymi dla polityki społecznej są trzy: Mobilna Młodzież, Program na rzecz nowych umiejętności i miejsc pracy i Europejski program walki z ubóstwem.

2) EUROPEJSKA STRATEGIA W SPRAWIE NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI 2010-2020: ODNOWIONE

ZOBOWIĄZANIE DO BUDOWANIA EUROPY BEZ BARIER

Ogólnym celem Strategii jest zwiększenie możliwości osób niepełnosprawnych tak, aby mogły one w pełni korzystać ze swoich praw i uczestniczyć w życiu społecznym oraz w europejskiej gospodarce, zwłaszcza dzięki jednolitemu rynkowi. Osiągnięcie tych celów

i skuteczne wprowadzenie w życie Konwencji ONZ w całej UE wymaga spójnych działań. Strategia określa działania, które na poziomie UE mają uzupełniać działania krajowe

i wyznacza mechanizmy potrzebne do wdrożenia Konwencji ONZ na poziomie Unii Europejskiej, także w obrębie instytucji UE. Strategia określa także wsparcie, jakiego wymagają dotacje, badania naukowe, kampanie informacyjne, opracowywanie statystyk i gromadzenie danych.

Eliminowanie barier znajduje się w centrum strategii. Komisja określiła osiem podstawowych obszarów działania: Dostępność, Uczestnictwo, Równość, Zatrudnienie, Kształcenie i szkolenie, Ochrona socjalna, Zdrowie i Działania zewnętrzne. Powyższe obszary wybrano ze względu na ich potencjał dla osiągnięcia ogólnych celów strategii i Konwencji ONZ, powiązanych dokumentów politycznych instytucji UE oraz Rady Europy, a także wyników planu działania UE na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2003-2010 i konsultacji z państwami członkowskimi, zainteresowanymi stronami i obywatelami.

3) REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego finansowane są różnorodne projekty. W zależności od specyfiki danego rodzaju wsparcia określono, kto dokładnie może z niego skorzystać.

Grupy podmiotów, które mogą występować o dotacje z Regionalnego Programu dla województwa Lubelskiego:

1. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.
2. Jednostki samorządu terytorialnego.
3. Służby publiczne inne niż administracja.
4. Instytucje ochrony zdrowia.
5. Instytucje wspierające biznes.
6. Instytucje nauki i edukacji.
7. Partnerstwa.
8. Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne.
9. Organizacje społeczne i związki wyznaniowe.

Z funduszy europejskich mogą korzystać również osoby, instytucje lub grupy społeczne, które nie ubiegają się bezpośrednio o dotację, ale mogą brać udział w projektach, na które wsparcie uzyskał inny podmiot, instytucja itp. W ten sposób można wziąć udział np. w szkoleniach, kursach, studiach, starać się o usługę rozwojową dla firmy lub dofinansowanie czy pożyczkę na założenie działalności gospodarczej.

Tego rodzaju projekty kierowane są przede wszystkim do:

- 1)osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych;
- 2)osób do 25. roku życia;
- 3)osób w wieku 50+;
- 4)мам wracających na rynek pracy po urodzeniu i wychowaniu dzieci;
- 5)osób niepełnosprawnych;
- 6)mieszkańców mniejszych miejscowości;
- 7)właścicieli i pracowników przedsiębiorstw.

4) PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ (PO WER)

Priorytety PO WER to:

- 1.Osoby młode na rynku pracy – alokacja EFS i specjalna linia budżetowa 1757 mln euro: realizacja działań skierowanych do bezrobotnych osób młodych w wieku 15-29 (w szczególności tych, którzy nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, tzw. młodzież NEET), które przyczyniają się do ich aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy.

2. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji – alokacja EFS

739 mln euro: wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform.

3. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju – alokacja EFS 1056 mln euro: wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę.

4. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa – alokacja EFS 670 mln euro: realizacja działań nietypowych, innowacyjnych, ponadnarodowych, prowadzących do wypracowania rozwiązań w celu ich przetestowania przed przejściem do fazy wdrożenia, które w większości przypadków będzie miało miejsce na poziomie regionalnym, a także realizacja programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.

5. Wsparcie dla obszaru zdrowia – alokacja EFS 301 mln euro: m.in. działania dotyczące wdrożenia i rozwoju programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy, dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej oraz wdrożenie działań projakościowych i rozwiązań organizacyjnych w systemie ochrony zdrowia ułatwiających dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych;

6. Pomoc techniczna – alokacja EFS 164 mln euro.

5) Strategiczne dokumenty krajowe

1. Strategia Rozwoju Kraju 2020.
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.
3. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.
4. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020.
5. Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.
6. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020.

6) Dokumenty strategiczne województwa lubelskiego

1. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

2. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.
3. Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2016.
4. Wojewódzki Program na Rzecz Osób Starszych na lata 2016 – 2020.
5. Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych.
6. Wojewódzki Program poszerzania, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.
7. Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020.
8. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2022
9. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022.

7) Akty prawne stanowiące podstawę działań strategicznych

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 2) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz.446),
- 3) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 4) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.),
- 5) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2016 r., poz. 960 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 6) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz.487 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2016 r. poz. 437 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,

- 8) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390) wraz z aktami wykonawczymi,
- 9) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 691 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 10) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 11) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 12) ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 13) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm.),
- 14) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz.23) wraz z aktami wykonawczymi,
- 15) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
- 16) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi.
- 17) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu (Dz. U. z 2016 r. poz. 195

II. SPOŁECZNO-GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA STRATEGII

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY WĄWOLNICA – DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gmina Wąwolnica jest gminą wiejską i zajmuje powierzchnię 62,85 km². Gminę zamieszkuje 4922 mieszkańców. W jej skład wchodzi 17 miejscowości (17 sołectw) Gmina położona jest w północnej części Wyżyny Lubelskiej, w większości na Płaskowyżu Nałęczowskim. Bardzo duże walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy spowodowały, że znajduje się ona w całości pod ochroną ekologiczną. Gmina posiada bardzo zróżnicowany krajobraz, na który duży wpływ ma dolina rzeki Bystrej i jej dopływy oraz gęsta sieć wąwozów. W gminie znajduje się Sanktuarium Matki Boskiej Kębelskiej – miejsce pielgrzymkowe. W miejscowości Rąblów i Celejów funkcjonują dwa ośrodki narciarskie. Przez teren gminy przechodzi trasa zabytkowej nadwiślańskiej kolejki wąskotorowej.

Głównym problemem społecznym występującym w Gminie Wąwolnica jest niewątpliwie ubóstwo oraz bezrobocie, brak jest dostatecznej liczby zakładów pracy, na terenie gminy nie występują organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się wsparciem społecznym oraz rozwojem społeczności lokalnej, nie występują również podmioty ekonomii społecznej między innymi spółdzielnie socjalne które statutowo mogłyby oferować pracę osobom bezrobotnym oraz osobom niepełnosprawnym

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	104	329
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	7	50
w tym: wielodzietność	7	50
Bezrobocie	72	240
Niepełnosprawność	52	121
Długotrwała lub ciężka choroba	67	164
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego –ogółem	72	273
W tym:	26	85
Rodziny niepełne		
Rodziny wielodzietne	11	77
Przemoc w rodzinie	9	31
Alkoholizm	41	99
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu	1	1

Dane pochodzą ze sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąwolnicy za 2015 rok.

2. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Ustawowo na terenie każdej gminy funkcjonuje jej podległa jednostka do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy zatrudnia łącznie do realizacji tych zadań obecnie 9 pracowników wśród których są pracownicy socjalni, referenci do realizacji świadczeń rodzinnych, księgową, asystent rodziny oraz kierownik.

III ANALIZA SWOT

SWOT to popularne i skuteczne narzędzie kompleksowej analizy strategicznej wywodzące się z nauk ekonomicznych i teorii zarządzania.

SWOT to akronim angielskich słów:

Strengths (mocne strony).

Weaknesses (słabe strony) Opportunities

(szanse w otoczeniu)

Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Mocne strony to posiadane zasoby instytucjonalne i organizacyjne (czynniki wewnętrzne) stanowiące atuty w toku realizacji powziętych zadań.

Słabe strony to wewnętrzne czynniki hamujące rozwój, blokujące zmiany niekorzystnych zjawisk zachodzących w badanej rzeczywistości.

Szanse i zagrożenia w analizie SWOT to zewnętrzne czynniki mogące mieć wpływ na realizację podjętych wyzwań, które - odpowiednio - mogą być katalizatorem pozytywnych zmian lub spowalniać procesy rozwojowe.

	Mocne strony	Słabe strony
Czynniki wewnętrzne	<p>S1 Dobra współpraca międzyinstytucjonalna</p> <p>S2 Profesjonalizm kadry instytucji pomocy i integracji społecznej, instytucji rynku pracy oraz innych działających w obszarze polityki społecznej</p> <p>S3 Znajomość różnorodnych źródeł pozyskiwania środków finansowych przez samorząd</p> <p>S4 Bieżące opracowywanie opartych na rzetelnej diagnozie potrzeb programów i projektów odnoszących się do szczegółowych kwestii społecznych</p>	<p>W1 Niewystarczająca infrastruktura społeczna w gminie</p> <p>W2 Wysoki odsetek mieszkańców gminy korzystających z pomocy społecznej</p> <p>W3 Dziedziczenie statusu klienta pomocy społecznej</p> <p>W4 Utrwalone stereotypy klienta pomocy społecznej</p> <p>W5 Niska aktywność zawodowa osób bezrobotnych</p> <p>W6 Zbyt mała liczba miejsc pracy dla osób bezrobotnych</p> <p>W7 Niezadawalający poziom życia mieszkańców gminy</p> <p>W8 Występowanie zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny</p> <p>W9 Opór klientów pomocy społecznej wobec zmian</p> <p>W10 Zbyt małe zaplecze organizacji pozarządowych statutowo zajmujących się działaniami o charakterze pomocowym</p>

	Szanse	Zagrożenia
Czynniki zewnętrzne	<p>O1 Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych (w tym z nowej perspektywy finansowej UE) na realizację zadań</p> <p>O2 Podnoszenie kwalifikacji i stały rozwój zawodowy pracowników pomocy i integracji społecznej</p> <p>O3 Podejmowanie oddolnych inicjatyw obywatelskich służących rozwiązywaniu problemów społecznych</p> <p>O4 Wdrażanie skutecznej prewencji i profilaktyki problemów społecznych we wszystkich grupach wiekowych</p> <p>O6 Edukacja społeczna osób niepełnosprawnych i ich najbliższego środowiska</p> <p>O7 Inicjowanie i podejmowanie działań w partnerstwach</p>	<p>T1 Wykluczanie społeczne osób starszych, niepełnosprawnych i bezrobotnych</p> <p>T2 Niewykonanie standardów usług społecznych wskutek ograniczenia środków finansowych na ten cel</p> <p>T3 Obniżenie jakości usług społecznych jako skutek zmian w przepisach prawa</p>

Wyniki analizy SWOT stanowią podstawę do sformułowania wizji, misji, celów, kierunków działań strategicznych i wskaźników monitoringowych Strategii.

IV WIZJA GSRPS

Wizja to wyobrażenie przedstawiające obraz rzeczywistości w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej, sytuacja, w jakiej chcielibyśmy się znaleźć wskutek realizacji misji, celu głównego i celów strategicznych. Wizja Gminy Wąwolnica brzmi:

**Pomoc społeczna spójnym i efektywnym elementem polityki społecznej Gminy
Wąwolnica**

V MISJA GSRPS

Kompilując definicje wywodzące się z teorii zarządzania i przenosząc je na grunt samorządności można powiedzieć, że misja to ogólna filozofia lokalnego samorządu, rola, która jest zasadniczym powodem jego istnienia i podstawą działalności; pokazuje ogólny kierunek, w którym samorząd zmierza.

Opierając się na powyższym, określono misję strategiczną Gminy Wąwolnica w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w następujący sposób:

**Kształtowanie i promowanie potencjału społeczności lokalnej w celu kreowania
i sprawnego realizowania inicjatyw służących profilaktyce i rozwiązywaniu
problemów społecznych**

VI CEL GŁÓWNY I CELE STRATEGICZNE GSRPS

Cele odnoszą się do rezultatów, jakie mają być osiągnięte w wyniku realizacji określonych zadań i są ściśle związane z wizją i misją. Na poziomie gminy definiują, jak samorząd ma przyczynić się do realizacji Strategii, zaś na poziomie realizatorów Strategii i partnerów określają ich wkład w poszczególne działania.

Zgodność z wizją i misją to jedno z kryteriów organizacyjnych poprawności celów, kolejne z nich to kryterium stymulujące, zgodnie z którym cele stanowią wyzwanie rozwojowe oraz kryterium osiągalności, uwzględniające możliwości, zasoby i środki.

Dobrze wyznaczone cele spełniają również kryteria technicznej poprawności sformułowania, co oznacza, że są sformułowane prosto i pozytywnie, konkretne (mieralne) oraz kontekstowo określone w miejscu i czasie.

1. CEL GŁÓWNY

Cel główny dostarcza odpowiedzi na pytanie, jaki jest oczekiwany efekt końcowy realizacji Strategii; ma charakter długoterminowy, jego osiągnięcie nie jest możliwe poprzez realizację pojedynczego działania. Cel główny powinien być odpowiedni do zidentyfikowanych potrzeb, tzn. dotyczyć modyfikacji lub zniwelowania niekorzystnego zjawiska, sytuacji

niepożądaną, a jednocześnie utrzymania albo dalszego ulepszania aktualnej sytuacji ocenianej jako pozytywna.

Stosując się do powyższych wymogów cel główny określono następująco:

**Podniesienie jakości i efektywności usług społecznych
w gminie Wąwolnica do 2022 roku**

2. CELE STRATEGICZNE

Wytyczenie celów strategicznych dotyczy modyfikacji lub zmiany wybranych aspektów rzeczywistości, co przyczyni się do osiągnięcia celu głównego. Cele strategiczne powinny wskazywać sposoby osiągnięcia celu głównego, odpowiadać na pytanie, jakie są ich zamierzone efekty bezpośrednie.

Cele strategiczne wytyczone dla Gminy Wąwolnica na lata 2016-2022 to:

1. Zapewnienie mieszkańcom Gminy Wąwolnica pełnego i stabilnego systemu pomocy społecznej w wymiarze infrastrukturalnym, instytucjonalnym i kadrowym.
2. Objęcie osób i rodzin wymagających wsparcia komplementarną, profesjonalną i efektywną pomocą.
3. Zwiększenie dostępności do aktywizacji społecznej i zawodowej, w tym osób z niepełnosprawnością.
4. Rozwój organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Wąwolnica.
5. Tworzenie i rozwój podmiotów ekonomii społecznej.

VII WDRAŻANIE, MONITOROWANIE, EWALUACJA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wąwolnica będzie wdrażana w latach 2016-2022. Realizatorami zadań strategicznych są wszelkie podmioty do tego uprawnione, których działania wpisują się w wyznaczone cele strategiczne.

Podmioty realizujące strategię:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
3. Gmina Wąwolnica,
4. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Wąwolnica;
5. Gminny Dom Kultury;
6. Szkoły z terenu Gminy Wąwolnica.

Strategia to z założenia dokument „żywy”, elastyczny, a więc podlegający okresowej weryfikacji, a w wyniku tejże ewentualnej modyfikacji. Zmiany w zapisach Strategii dotyczą jej części operacyjnej, a konieczność ich wprowadzenia identyfikuje się na podstawie monitoringu.

Monitoring polega na systematycznym gromadzeniu i analizowaniu zebranych informacji na temat już zrealizowanych, a także będących w realizacji projektów, a jego celem jest zapewnienie zgodności wdrażanych działań z wcześniejszymi założeniami; pozwala też stwierdzić, czy podjęte działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą pożądane efekty.

Monitoring Strategii będzie prowadzony w formie raportu z realizacji zadań i poziomu osiągnięcia wyznaczonych wskaźników. Raport będzie przedkładany corocznie Radzie Gminy Wąwolnica

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii.

Ogólnym celem ewaluacji jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Strategii.

Etapy procesu ewaluacji to:

1. Określenie tematu ewaluacji – co będzie podlegało ewaluacji?
2. Postawienie pytań kluczowych – pytań, na które szukamy odpowiedzi.

3. Sformułowanie kryteriów wartościowania i obowiązujących standardów.
4. Ustalenie, jakie zagadnienia należy przeanalizować w celu udzielenia odpowiedzi na pytania ewaluacyjne.
5. Zidentyfikowanie źródeł potrzebnych informacji – np. dobór próby przy badaniu ankietowym, gdzie znaleźć konieczne dokumenty itp.
6. Wybranie metod pracy – badanie ankietowe, wywiady, obserwacja, analiza dokumentów itp.
7. Opracowanie narzędzi – formularze ankiet, wytyczne do wywiadów itp.
8. Przygotowanie harmonogramu ewaluacji oraz narzędzia monitoringu.

Ewaluacja będzie przeprowadzana po każdym dwuletnim okresie realizacji Strategii na podstawie danych z corocznego monitoringu. Wnioski z ewaluacji i rekomendacje na przyszłość będą stanowić przyczynek do aktualizacji Strategii.

Ewaluacja końcowa (ex post) będzie przeprowadzona po zakończeniu realizacji Strategii, to jest w roku 2023; podsumuje i oceni jej efekty oczekiwane i nieoczekiwane, a także efektywność. Określone w niej będą czynniki wpływające na sukces lub niepowodzenie podjętych działań, a także trwałość i oddziaływanie rezultatów, dając tym samym asumpt do projektowania przyszłych dokumentów strategicznych.

VIII WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW

1. Liczba programów oraz projektów zrealizowanych w ramach integracji społecznej - 2
2. Liczba szkoleń zrealizowanych przez kadrę ośrodka pomocy społecznej w kierunku podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej -12,
3. Liczba szkoleń zrealizowanych przez osoby bezrobotne w tym niepełnosprawne w celu aktywizacji zawodowej oraz społecznej- 10
4. Liczba powstałych spółdzielni socjalnych-1
5. Liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych w zakresie działań pomocowych - 4

IX FINANSOWANIE

Środki na realizację celów strategii mogą pochodzić z budżetu gminy, województwa, z budżetu Państwa oraz mogą pochodzić ze środków Unii Europejskiej.

Ramy finansowe na poszczególne lata realizacji strategii:

Cele strategiczne	2019	2020	2021	2022
Zapewnienie mieszkańcom Gminy Wąwolnica pełnego i stabilnego systemu pomocy społecznej w wymiarze infrastrukturalnym, instytucjonalnym i kadrowym.	11 500,00	12 500,00	13 500,00	14 500,00
Objęcie osób i rodzin wymagających wsparcia komplementarną, profesjonalną i efektywną pomocą.	47 000,00	13 000,00	15 000,00	17 000,00
Zwiększenie dostępności do aktywizacji społecznej i zawodowej, w tym osób z niepełnosprawnością.	12 000,00	13 000,00	14 000,00	15 000,00
Rozwój organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Wąwolnica.	4 000,00	5 000,00	6 000,00	7 000,00
Tworzenie i rozwój podmiotów ekonomii społecznej.	6 000,00	7 000,00	9 000,00	10 000,00

X PROCEDURA ZMIANY STRATEGII

Koordynatorem procesu wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wąwolnica lata 2016-2022 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąwolnicy jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej.

Przewiduje się możliwość wprowadzania zmian w zapisach Strategii, jeśli zajdą ważne okoliczności je uzasadniające (na przykład zasadnicze zmiany obowiązującego prawa, nowe możliwości finansowe itp.) i modyfikacja przyczyni się do pełniejszej, skuteczniejszej realizacji zaplanowanych zadań.

Ewaluacja Strategii służąca ocenie konieczności wprowadzenia zmian będzie się odbywała co dwa lata, a ewentualnie skorygowane zapisy będą obowiązywały po zatwierdzeniu przez Radę Gminy Wąwolnica.

XI ZAKOŃCZENIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wąwolnica na lata 2016-2022 jest dokumentem wskazującym cele i kierunki polityki społecznej Gminy Wąwolnica w zakresie pomocy społecznej; jest jednocześnie dokumentem nadrzędnym w stosunku do zatwierdzanych przez Radę Gminy Wąwolnica programów obowiązujących w zakresie wąskich obszarów problemów społecznych. Są to:

1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wąwolnica na lata 2016-2022.
2. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2011-2016

Założeniem Strategii jest wskazanie - na podstawie zdiagnozowanych potrzeb - obszarów do pracy samorządu. Pożądanym i nie mniej ważnym efektem będzie pobudzenie oddolnych inicjatyw mieszkańców gminy Wąwolnica na rzecz niwelowania ich problemów i włączenia społecznego.

Prognozuje się że w skutek podejmowanych działań w trakcie realizacji dokumentu jakim jest Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Wąwolnica powstanie 1 Spółdzielnia socjalna, kadra ośrodka pomocy społecznej zostanie wzmocniona poprzez zwiększenie zatrudnienia w dziale księgowości co zwiększy jakość usług społecznych. Będą organizowane programy mające na celu zwiększenie aktywizacji

społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym osób niepełnosprawnych, na terenie Gminy Wąwolnica zwiększy się liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

XII SPIS TABEL

1. Tabela nr 1 Powody przyznawania pomocy.
2. Tabela nr 2 Analiza SWOT.

Przewodnicząca
Rady Gminy Wąwolnica
Ewa Żybura
Ewa Żybura